

Open brief aan de gemeenteraad

Geachte leden van de raad,

Op dit moment dreigt de besluitvorming van de raad zich tegen de bouw van Bibliotheek ++ en Artplex te keren. Een project waar verschillende lange termijn doelstellingen aan ten grondslag liggen die met elkaar in verbinding staan. Een negatief besluit kent dan ook uiteenlopende consequenties en gevolgen.

In aanvulling op de Open Brief van de Bibliotheek geven wij u nog een aantal zaken ter overweging en gaan in op door u genoemde punten in de commissievergadering van vorige week.

't Hoogt zoekt al meer dan tien jaar naar een geschikte nieuwe locatie en heeft die - ook in nauw overleg met de gemeente - niet gevonden. Hiertoe heeft 't Hoogt al begin van deze eeuw een schets gemaakt voor een 'filmtheater voor de 21^e eeuw' (Artplex):

Naast cinematografisch waardevolle en kwetsbare films en filmklassiekers zal Artplex ook ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen in de film- en mediakunst door tentoonstellingen, en educatie met programma's en workshops voor verschillende doelgroepen. Het daarbij horende programma is nog steeds actueel en de noodzaak om nieuwe ontwikkelingen en educatie de ruimte te geven is alleen maar toegenomen. Sterker nog, de Utrechtse context is bij uitstek geschikt om dit gedegen concept met sterke partners als het Nederlands Filmfestival, de HKU, de Universiteit Utrecht en anderen in te vullen. Daarbij heeft 't Hoogt sinds 2006 samen met de Bibliotheek Utrecht - en op uitnodiging van de toenmalige wethouder Harm Jansen - niet alleen een gebouw helpen ontwikkelen met de beoogde synergie, maar daarin ook de synergie gezocht tussen woord, informatie en beeld.

Alternatieven

Een geschikt alternatief op basis van bestaande bouw voor Bibliotheek ++ in combinatie met Artplex is er niet. Door Groen Links genoemde alternatieve locaties zijn ook niet geschikt voor een Artplex 'stand alone': zij zijn te klein, bieden geen ruimte voor voldoende horeca en tentoonstellingsruimte of zijn niet geschikt te maken voor filmvertoning.

De doelstellingen van Artplex, zowel inhoudelijk als ook wat de exploitatie betreft zijn hier niet te realiseren. Ook van belang is dat het programma van eisen van Artplex in samenspraak met toekomstige partners tot stand is gekomen, vooral met Nederlands Film Festival. Mocht de bouw niet doorgaan dan is er geen toekomst meer voor het Nederlands Filmfestival in de stad, dat heeft het festival zeer duidelijk gemaakt. De genoemde alternatieven Tivoli/ Vredenburg en later Megaplex aan de Jaarbeurszijde zijn voor het Filmfestival geen geschikte vervanging voor de Artplexfaciliteiten, niet in soort en grootte en ook niet wat de ligging betreft. Het festival heeft de aansluiting met de binnenstad nodig.

Mocht de Bibliotheek++ niet worden gebouwd dan is de toekomst van 't Hoogt volledig ongewis. Per 1 juli 2018 kan 't Hoogt op de huidige locatie niet meer huren en moet zijn activiteiten dan beëindigen. Zonder geschikte hedendaagse filmfestivallocatie worden daarmee op langere termijn ontwikkelingen bijvoorbeeld rondom animatie (Holland Animation Film Festival) en gaming niet versterkt en ondersteund, terwijl dit snel groeiende genres zijn binnen de Utrechtse beeldcultuur. Een passende locatie met bijbehorende faciliteiten is daarbij essentieel. Een voor Utrecht belangrijke sector verliest bij een 'nee' daarmee niet alleen een filmtheater maar ook belangrijke ontwikkelingskansen met culturele verarming op filmgebied tot gevolg.

Samenwerking

Om Artplex te laten slagen zal 't Hoogt intensief samenwerken, behalve met de Bibliotheek ook met andere partners. Onze ambitie is om 'Filmstad Utrecht' in leven te houden en nieuw en meer leven in te blazen. Daarbij zijn wij bereid om met alle relevante partners in de stad samen te werken. Voorwaarde daarbij onzerzijds is dat het Artplex er komt en dat hiermee het niet-commerciële aanbod, film- en media-educatie én programmering rondom nieuwe ontwikkelingen gerealiseerd kan worden. Wij zijn gedurende het voorbereidingstraject en ook nu bereid geweest om met Jos Stelling en/ of anderen te praten over elke vorm van samenwerking die dat dichtbij brengt: mogelijk in een publiek-private samenwerking zoals dat al eerder door een adviescommissie (2002) is bepleit. Helaas is dit tot nu toe niet mogelijk gebleken vanwege de opstelling die de heer Stelling kiest. 't Hoogt staat hiervoor nog steeds open.

Concurrentievervalsing, gemeentebioscoop

't Hoogt/ Artplex is een stichting zonder winstoogmerk. Het inhoudelijke profiel is duidelijk onderscheidend van andere aanbieders en daardoor niet marktverstoring. 't Hoogt heeft in 2012 eenennegentig (91) premièrefilms vertoond, daarvan overlapt er één met het aanbod van LHC en Springhaver. Dat toont heel duidelijk het bestaansrecht van beide vertoners. Wat de gesubsidieerde activiteiten betreft is er bij Artplex geen sprake van een structurele subsidie, maar een vierjaarlijkse. Deze wordt jaarlijks verantwoord en vierjaarlijks beoordeeld, door een externe commissie. Ook andere non-profit organisaties kunnen in principe binnen het cultuurbeleid van de gemeente en binnen de subsidievoorwaarden subsidie aanvragen.

't Hoogt heeft sinds 2006 mede geïnvesteerd in de planvorming voor Bieb++ en Artplex. Het uitgangspunt was daarbij dat Artplex eigen inkomsten verwerft door de aanwezigheid van voldoende horeca, een element wat vervolgens ook toegevoegd is aan de exploitatie van de Bibliotheek. Artplex betaalt een marktconforme huur en verwerft eigen inkomsten. Ook daarbij is geen sprake van marktverstoring.

Exploitatie

De exploitatie van Artplex is haalbaar en sluitend bij 150.000 bezoekers volgens het oordeel van twee deskundigen. De cijfers worden onderbouwd door macrocijfers die de landelijke trend weergeven en op basis van vergelijkbare steden. Meer bezoekers wordt mogelijk geacht. Mocht tegen alle verwachtingen in de exploitatie zo ver achterblijven dat Artplex zijn exploitatie ook niet meer kan bijstellen en failliet gaat, dan is voorzien dat de ruimtes van Bibliotheek en Artplex gesplitst kunnen worden. Dit is een voorwaarde om mogelijke andere huurders een zelfstandige ruimte te kunnen bieden. De zalen zijn inzetbaar als congresruimte en collegezalen. De zalen zelf, de projectiemogelijkheden, akoestiek en audio zijn hiervoor direct geschikt.

Investerings 2,3 miljoen

Bibliotheek en Artplex zullen vanwege het gezamenlijke concept de fondsen-, partner- én sponsorwerving gezamenlijk oppakken. Wij hebben een externe organisatie benaderd om te onderzoeken welke passende strategie hiervoor ontwikkeld kan worden.

Kirkman Company

Kirkman heeft ruime ervaring met het op een ondernemende wijze veranderen en vernieuwen van bestaande organisaties (publiek en privaat). De afgelopen 14 jaar heeft Kirkman Company meer dan 600 projecten voor opdrachtgevers in diverse sectoren gerealiseerd. Naast deze projecten heeft Kirkman ook zelf ondernemingen en spin-offs opgezet. Mede hierdoor heeft Kirkman ruime ervaring in het opzetten van Partnerships & Funding voor organisaties.

Partner- en sponsorstrategie

Organisaties willen samenwerken met "merken" waar ze bij willen horen en waar ze op den duur voordelen mee kunnen realiseren. Een belangrijk onderdeel van de partnerstrategie is het inzetten op bijdragen van partners die met de kern van hun onderneming te maken hebben. Daarvoor betalen ze in geld en 'in kind' / in natura. Bedrijven zijn juist vandaag de dag op zoek naar nieuwe businessmodellen en samenwerkingsverbanden.

Vergelijking Tivoli/ Vredenburg

In de discussie wordt nu verwezen naar TivoliVredenburg dat pas 600.000 euro aan sponsoring heeft opgehaald. De analyse is niet moeilijk: Allereerst is het profiel van Tivoli/ Vredenburg 'smaller' dan dat van Bibliotheek++ en Artplex. Met het mediahuis voor woord, beeld en geluid zijn hele interessante cross-overs te maken met de kern van het bestaansrecht van verschillende industrieën in Utrecht (o.a. gaming, IT, learning en services). Dergelijke cross-overs zijn vanuit Tivoli/ Vredenburg veel lastiger. Ook zijn bedrijven niet meer bereid te sponsoren "om niet". Bibliotheek++ en Artplex kunnen samen en ruim op tijd de voorwaarden in kaart brengen die nodig zijn om partners op basis van hun core business te benaderen.

Kirkman voorziet dat het gezochte extra committent van 2,3 miljoen euro goed te realiseren is in een gecombineerde aanpak van (culturele) fondsenwerving, partner- en sponsorwerving. Mocht de benodigde financiering alsnog niet gerealiseerd worden dan kan op de investeringsbegroting nog worden bezuinigd, hiervoor verwijzen wij nogmaals naar de second opinion, die hierop specifiek ingaat.

Tot slot

Bibliotheek++ is een investering voor Utrecht waaraan lang gewerkt is, waar veel aan gerekend is en telkens geactualiseerd is, waartoe meerdere besluiten zijn genomen, en waarvan de risico's in kaart zijn gebracht en zo veel mogelijk afgedekt zijn.

Met een 'nee' tegen het collegevoorstel zal Utrecht het in synergie te ontwikkelen mediahuis voor beeld, woord en geluid verliezen. Dit concept is op geen andere plek haalbaar zoals het nu voor u ligt. Met een keuze tegen Bibliotheek ++ en dus tegen Artplex zal Utrecht ook op filmgebied inhoud en gezicht verliezen en daarmee de aansluiting missen bij nieuwe ontwikkelingen op het vlak van beeld, film, animatie, gaming en andere media. Film en beeld zijn bij uitstek de media van de 21^e eeuw.

Samen met alle belangrijke partners wil 't Hoogt deze ontwikkeling mogelijk maken voor Utrecht en haar inwoners.

Utrecht, 2 december 2013

Pieter Broertjes

Voorzitter Raad van Toezicht Filmtheater 't Hoogt